

El Franquisme, la consolidació de la Dictadura (1939 – 1959)

Els anys 50: aperturisme i consolidació del règim

LA CONSOLIDACIÓ DEL FRANQUISME I EL FINAL DE L'AÏLLAMENT

⇒ L'Església i l'Exèrcit van mantenir una lleialtat absoluta al règim i van esdevenir el seu suport incondicional.

⇒ L'aparell polític i de control social del règim va funcionar com una xarxa de repressió que arribava a tot arreu i que mantenia l'ordre públic a costa de les llibertats individuals i col·lectives

censura en els mitjans de comunicació, control i impunitat policial, nul·les garanties jurídiques ni de respecte als drets humans, repressió de la dissidència política, control cultural i propagandístic

en l'escena internacional, esclat de la **GUERRA FREDA** entre el bloc occidental encapçalat pels Estats Units i el bloc comunista, liderat per la Unió Soviètica.

l'anticomunisme visceral del règim va situar al general Franco com un **aliat imprescindible i estratègic per als interessos dels EUA**, que es convertí en el seu aliat i principal valedor internacional.

- ⇒ 1950 – **Retorn dels ambaixadors** nord-americà i britànic a Madrid.
- ⇒ 1953 – Signatura del **Concordat amb la Santa Seu**. Legitimació del règim en el món catòlic a canvi de la plena confessionalitat de l'Estat i d'importants privilegis econòmics i jurídics per a l'Església Catòlica.
- ⇒ 1953 - Acords d'amistat i cooperació amb els **Estats Units**.
- ⇒ Ingrés d'Espanya en els principals organismes internacionals: la FAO (1950), la UNESCO (1952), **membre de ple dret de l'ONU** (1955), el FMI i el Banc Mundial (1958) ...
- ⇒ 1959 – Visita del **president Eisenhower** a Madrid

CAP A "L' APERTURISME" POLÍTIC: L'OPUS DEI AL PODER.

Des de la segona meitat dels anys 40 es va anar produint una gradual **substitució en els llocs clau del govern** dels falangistes per representants d'altres "famílies" del franquisme, de tendència més "aperturista".

→ **Els militars** van mantenir les seves quotes de poder, tant el Govern i l'administració de l'Estat com en la mateixa posició de l'Exèrcit dins del règim)

→ **Els tradicionalistes** (carlistes) es van veure marginats dins del mateix règim. El moviment es va dividir entre els col·laboracionistes i els dissidents i amb freqüència es van veure reprimits per les autoritats franquistes.

→ **Els sectors catòlics** van anar acaparant cada vegada més llocs clau, com ara **Alberto Martín-Artajo** (ministre d'Assumptes Exteriors entre 1945 i 1957), **Joaquín Ruiz-Giménez** (ministre d'Educació entre 1951 i 1956). La preponderància política i ideològica dels catòlics va acabar definint la naturalesa del règim com a "**nacionalcatòlica**".

→ A partir de **1957**, els llocs clau del Govern (especialment els "ministeris econòmics") començaren a ser ocupats per membres de **l'OPUS DEI** (conegut com govern dels "**tecnòcrates**"), que pretenien una liberalització del règim en l'àmbit econòmic, sense tocar els seus principis polítics.

Malgrat tot, el 1958 es publicà la **Ley Fundamental de Principios del Movimiento**, que impossibilitava rotundament cap evolució cap a formes democràtiques.

Promulgada directament per Franco, establia els principis polítics i ideològics del règim, com una **Monarquia** tradicional i conservadora, lligada als ideals de **Pàtria i Religió**, i establia com a forma de participació dels espanyols **la família, el municipi i el sindicat**.